

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:109

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Källskolan
Upplands-Bro kommun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro
Violinvägen 4
196 37 KUNGSÄNGEN

2006-10-02
Dnr 54-2005:1424

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående förskoleklassen och grundskolan Källskolan i Upplands-Bro

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående förskoleklassen och grundskolan Källskolan i Upplands-Bro. Besök gjordes i skolan den 21–22 november 2005.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående förskoleklass och grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets hemsida (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar endast områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete, då inga brister i verksamheten har konstaterats.

Skolverket avser att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Källskolan når enligt inspektörernas bedömning goda resultat både gällande måluppfyllelsen inom området normer och värden och elevernas kunskapsutveckling. Skolans arbete för att skapa en god arbetsmiljö och för att stärka elevernas inflytande över utbildningen är av god kvalitet. Undervisningens omfattning och innehåll ger eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Skolans uppföljning och utvärdering av arbetet resulterar i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav men bör utvecklas ytterligare när det gäller bedömning av resultaten i förhållande till de nationella målen. Skolan har en mycket engagerad och kunnig ledning.

Vidare bedömer inspektörerna att skolan är öppen för alla och att undervisningen uppfyller kraven om saklighet och allsidighet. Även skolans resurser i form av kompetent personal och lokaler är av godtagbar kvalitet.

Skolverket bedömer att Källskolan alltjämt uppfyller kraven för godkännande för den fristående förskoleklassen och grundskolan och har därmed fortsatt rätt till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Kvalitetsredovisningen bör förbättras när det gäller bedömning av verksamhetens resultat i förhållande till de nationella målen.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Anna Bergstedt Nordqvist
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också t.f. enhetschef Pia-Lotta Sahlström samt undervisningsråd Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Upplands-Bro kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i Källskolan, fristående förskoleklass och grundskola 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Källskolan den 21–22 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets fjärde inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1991. Den senaste inspektionen av skolan genomfördes 2003. I beslut den 1 december 2003 (dnr 54-2003:2520) konstaterade Skolverket att Källskolan inte uppfyllde de krav som ställs på en fristående skola 9 kap. Skollagen. Skolverket bedömde att det fanns brister i betygssättningen. I uppföljningsbeslut den 22 april 2004 konstaterade Skolverket att huvudmannen vidtagit sådana åtgärder att de påtalade bristerna avhjälpes och att skolan därmed uppfyller kraven för fortsatt godkännande och fortsatt rätt till bidrag.

Inspektionen inriktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga gällande författningar.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels hämtat ur den dokumentation som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels ur den information som framkommit vid inspektionsbesöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts. Huvudmannen för Källskolan har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Vid inspektionsbesöket intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Upplands Bro kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Företrädare för kommunen träffar årligen företrädare för Källskolan. Vid dessa möten avhandlas i första hand ekonomiska mellanhavanden.

Beskrivning av skolan

Källskolan	Antal elever
Förskoleklass	3
Grundskola	151

Källskolan erhöll ett godkännande den 30 april 1990 av Länsskolnämnden i Stockholms län avseende undervisning av skolpliktiga elever årskurs 1–6. Skolverket utökade godkännandet genom beslut den 28 oktober 1998 (dnr 1998:933), till att från och med läsåret 1999/2000 även omfatta årskurserna 7–9. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Källskolan har en allkristen profil.

Den 24 november 1999 gavs en underrättelse om att skolan även har ett godkännande för verksamhet motsvarande förskoleklass (dnr 1999:2008).

Huvudman för skolan är Föreningen för Kristen skola i Upplands Bro kommun med organisationsnummer 813200-4659.

Verksamheten vid Källskolan startade läsåret 1990/1991 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Föreningen har även tillstånd från kommunen att bedriva fritidshem i anslutning till skolan. Fritidshemmets verksamhet ingår inte i Skolverkets inspektion.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 154 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Upplands Bro kommun, men skolan har även elever från kommunerna Håbo, Järfälla, Sollentuna och Stockholm.

Skolan är inrymd i två före detta förskolelokaler. Den ena ligger i Brunna och inrymmer förskoleklassen, årskurserna 1–5 och fritidshem, den andra ligger i Tibble och inrymmer årskurserna 6–9.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Källskolan och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Källskolan når enligt inspektörernas bedömning goda resultat både gällande måluppfyllelsen inom området normer och värden och elevernas kunskapsutveckling. Skolans arbete för att skapa en god arbetsmiljö och för att stärka elevernas inflytande över utbildningen är av god kvalitet. Undervisningens omfattning och innehåll ger eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen. Skolans uppföljning och utvärdering av arbetet resulterar i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav men bör utvecklas ytterligare när det gäller bedömning av resultaten i förhållande till de nationella målen. Skolan har en mycket engagerad och kunnig ledning. Vidare bedömer inspektörerna att skolan är öppen för alla och att undervisningen uppfyller kraven om saklighet och allsidighet. Även skolans resurser i form av kompetent personal och lokaler är av godtagbar kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Kvalitetsredovisningen bör dock förbättras när det gäller bedömning av verksamhetens resultat i förhållande till de nationella målen.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Skolan har inte gjort någon bedömning av i vilken mån verksamheten i förskoleklassen bidragit till att ge barnen möjlighet till utveckling och lärande för en fortsatt skolgång. Efter egna iakttagelser och efter samtal med lärare, barn och föräldrar gör inspektörerna dock bedömningen att verksamheten är utformad på ett sådant sätt att den ger förutsättningar för detta.

Elevernas kunskapsutveckling följs upp i samband med utvecklingssamtalen och enligt lärarnas bedömning når de flesta eleverna målen i samtliga ämnen i årskurs fem. Enligt de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik nådde flertalet av eleverna i årskurs 5 målen för dessa ämnen.

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 9 visar att samtliga elever nått målen i svenska, engelska och matematik. Eleverna har med något enstaka undantag lämnat skolan med betyg i samtliga ämnen. Enligt Skolverkets statistik för år 2004 har flickorna i snitt betydligt högre betyg än pojkarna. I skolans redovisning av betygsresultaten för 2005 är dock skillnaden inte lika markant.

Enligt rektorn skiftar detta år från år och han uppger att det inte alltid är flickorna som har de högsta betygen.

Inspektörerna bedömer att Källskolans elever har kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som finns angivna i målen för det offentliga skolväsendet.

Normer och värden

Källskolan har i sin senaste kvalitetsredovisning gjort en värdering av i vilken mån de mål som satts upp i arbetsplanen inom området normer och värden uppnåtts. Målen i arbetsplanen omfattar det etiska perspektivet samt elevernas ansvar och inflytande. I kvalitetsredovisningen konstaterar skolan att det finns behov av att flytta fram positionerna när det gäller elevernas möjligheter till ansvarstagande och inflytande. Detta trots att de senaste årens arbete med att öka elevernas kunskap om målen bidragit till att elevernas möjlighet till inflytande över lärandet har stärkts.

Eleverna beskriver att de anser att de har stora möjligheter till inflytande. Lärarna lyssnar på dem och tar hänsyn till deras åsikter. Skolan har också väl fungerande klassråd och elevråd i vilka eleverna upplever att de kan påverka sin skolsituation. Eleverna uppger också att de i ämnet kristen etik kan prata om allt och att de i dessa samtal exempelvis lär sig hur man skall vara mot varandra, om alla människors lika värde och hur man kan lösa konflikter på ett demokratiskt sätt. I de samtal som inspektörerna har med elever, föräldrar och personal framstår en samstämmig bild av en lugn och trygg skola där man blir accepterad för den man är. Alla former av kränkningar tar personalen itu med omgående.

Inspektörerna bedömer att Källskolans arbete ger resultat som väl uppfyller de krav som ställs på en fristående skola att den skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill granskas om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I Källskolans arbetsplan är elevernas ansvar och inflytande ett prioriterat område. Källskolans mål är att eleverna alltmer förstår vikten av och får uppleva stimulansen av att ta ett eget ansvar för skoldagen och skolarbetet.

Vidare anges att skolan skall ge eleverna en grund att stå på för fortsatta framtida yrkesliv, där man lärt sig ansvars- och initiativtagande och att samarbeta under demokratiska arbetsformer. Skolans mål är även att utveckla elevernas sociala och emotionella kompetens samt utveckla elevdemokratien via aktiva klassråd och elevråd. Vid samtal och intervjuer framkommer att det som beskrivs i dokumenten fungerar i praktiken.

Innevarande år har skolan påbörjat ett arbete med att stärka elevernas inflytande över undervisningen genom att eleverna i årskurs 6–8 får agera ”som rådgivare” till lärarna i två av eleverna valda ämnen.

Källskolan har en handlingsplan för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Den benämns ”sök – finn – åtgärda” och har som målsättning att besegra mobbning och annan kränkande behandling med vänlighet.

Vid Källskolan är samverkan med föräldrarna ett prioriterat område. Vid intervjuerna framkommer att föräldrarna anser att de får en god information om såväl skolans verksamhet som sina barns utveckling och lärande. Förhållandet att flera av föräldrarna ingår i skolans styrelse och att flera av lärarna har sina barn i skolan innebär att representanter för föräldrarna är delaktiga i såväl framtagande av arbetsplan som kvalitetsredovisning.

Inspektörerna bedömer att Källskolans arbete för att skapa en god arbetsmiljö där eleverna utvecklar de normer och värden som anges i styrdokumentet fungerar väl. Likaså fungerar arbetet med att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling väl. Källskolans elever och föräldrar ges även möjlighet till inflytande och delaktighet i skolans arbete i enlighet med de krav som kan ställas. Inspektörerna vill dock göra huvudmannen uppmärksam på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I lagen finns även ett tydligt krav om att bedriva ett målinriktat arbete och att upprätta en likabehandlingsplan på varje skola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen

Källskolan har en arbetsplan med ett flertal målområden som skolan valt att kalla perspektiv. Dessa har rubrikerna: Kulturarvet, Det miljömässiga perspektivet, Det internationella perspektivet, Det etiska perspektivet, Normer och värden, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem, Skola – förskoleklass - skolbarnsomsorg, Skolan och omvärlden, Utvecklingssamtal, Åtgärdsprogram, Kursplanernas tolkning, Elevens val, Skolans val och Friluftsverksamhet. De mål som finns uppsatta under varje rubrik utgår i huvudsak från målen i läroplanen och övriga nationella styrdokument.

Undervisningen bedrivs i huvudsak i årskursvisa klasser. Förskoleklassen och årskurs 1 är dock integrerade med varandra läsåret 2005/2006. Källskolan följer de nationella kursplanerna och läroplanen. Undervisningen läggs upp utifrån att eleverna skall nå målen för utbildningen.

Vid de lektionsbesök som inspektörerna gör iakttas exempel på flera olika arbetssätt som gynnar elevernas möjligheter att utveckla kunskaper och färdigheter enligt de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att innehållet, organisationen och arbetssätten i Källskolan ger eleverna förutsättningar för att få de kunskaper och färdigheter som grundskolan skall förmedla

Allsidighet och saklighet

Som skolans val får eleverna, från och med årskurs 4, undervisning i ämnena kristen etik och dans. Enligt kursplanen för ämnet kristen etik skall det ses som en förstärkning av religionsämnet när det gäller förståelsen för det judisk-kristna tänkandet som är grundläggande för den europeiska kulturen. Undervisningen i ämnet utgår i huvudsak från elevernas behov av att diskutera olika etiska dilemman. Exempel på frågeställningar som diskuterats är lögn - nödlögn, mobbning och hur andra ser på att man valt en kristen skola. Vid intervjuerna framkommer att eleverna uppfattar att i de diskussioner som förs är alla åsikter och eller ställningstaganden lika mycket värda. Enligt inspektörernas bedömning uppfyller undervisningen kraven på allsidighet och saklighet.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Källskolan har ett policydokument som beskriver skolans syn på specialpedagogik. En arbetshypotes är att ”det som är bra för ett barn med speciella behov i synnerhet är också bra för andra barn i allmänhet”. Dokumentet uttrycker även att det är alla pedagogers ansvar att bidra till att elever får det stöd de behöver. Skolans specialpedagog uttrycker att fokus inte i första hand ligger på ett problem hos eleven utan snarare på det problem som skolans aktörer kan ha att stödja eleven. Både elever och föräldrar ger uttryck för att elever som behöver stöd får det och att skolan också har tillgång till och använder extern expertis när så krävs. Åtgärdsprogram upprättas för de elever som bedömts ha svårigheter att nå målen. Inspektörerna bedömer att de elever som är i behov av särskilt stöd för att nå målen får detta tillgodosett.

Utvärdering av lärandet och betygssättning

Efter Skolverkets senaste tillsyn år 2003, har Källskolan under de senaste åren haft fokus på att förbättra utvärderingen och bedömningen av elevernas kunskapsutveckling samt betygssättningen. Källskolan har tagit fram ett antal principer som skall styra bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter. Enligt dessa är det de nationella målen som skall vara utgångspunkt vid bedömning av elevernas kunskaper och färdigheter. Vidare skall bedömningen bygga på flera olika situationer och inte endast prov. Det är elevens kunskapskvaliteter som skall bedömas och inte personlighet eller beteende.

Skolan har i samband med en fortbildningsdag för personalen upprättat en handlingsplan för betygsutbildning för elever och föräldrar från förskoleklass och uppåt. Denna har även verkställts och vid intervjuerna framkommer att såväl elever som föräldrar känner till att det finns mål att uppnå i årskurs 5 och 9 och på vilka grunder bedömning görs när betyg sätts.

Lärarna och rektorn anser att ett större samarbete med kollegor på andra skolor ytterligare skulle stärka möjligheterna att sätta likvärdiga betyg.

Källskolan har planerat aktiviteter såsom samråd mellan eleverna i årskurs 9 på Källskolan och en annan fristående skola samt samråd med skolledning och specialpedagog i samma skola, kring lärande och likvärdig betygssättning. I kommunen finns inga organiserade nätverk där de fristående skolorna ingår utan detta sker i begränsad omfattning på enskilda lärares initiativ.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med utvärdering av lärandet och betygssättning mycket väl uppfyller de krav som ställs enligt författningarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen (SFS 2005:609) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning. Den skall fungera som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan ämnar vidta om målen inte har uppnåtts. Kvalitetsredovisningarna har som syfte att bidra till att förverkliga utbildningens nationella mål samt att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Källskolans kvalitetsredovisning och arbetsplan utgörs av ett dokument. I detta finns femton prioriterade områden. Under varje område finns för skolan uppsatta mål, hur skolan avser att arbeta för att nå dessa och slutligen en utvärdering av arbetet. Utvärderingarna som generellt bygger på självvärderingar anger i hög grad i vilken mån de planerade aktiviteterna för att nå målen genomförts men i mindre omfattning om de uppsatta målen har uppnåtts eller inte. De uppsatta målen har i varierande utsträckning anknytning till de nationella målen. Det finns även förslag till förbättringsinsatser inom de redovisade områdena. Redovisning av vilka resultat skolan når saknas dock helt i förhållande till de nationella kunskapsmålen i läroplanen och kursplanerna. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning uppfyller de krav som förordningen ställer. Den bör dock förbättras när det gäller bedömning av verksamhetens resultat i förhållande till de nationella målen.

Ledning och intern kommunikation

Skolan har en styrelse som i huvudsak utgörs av föräldrar. Rektorn är adjungerad till styrelsens möten. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och rektorn är tydlig. Rektorn är den som leder det pedagogiska utvecklingsarbetet vid skolan. Han ansvarar för upprättandet av arbetsplanen och kvalitetsredovisningen. Rektorn har en lärarutbildning och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Han deltar även aktivt i olika nätverk för rektorer inom fristående skolor. Rektorn har regelbundet kontakt med andra fristående skolor och ingår i Friskolornas riksförbunds styrelse. Vid skolan finns även en biträdande rektor på halvtid, som först och främst har administrativa göromål.

För ledningen av utbildningen skall enligt författningen finnas en rektor, som genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt. Inspektörerna bedömer att skolans ledning väl uppfyller de krav som bestämmelserna anger. Rektorn är mycket engagerad i att driva utvecklingen av den pedagogiska verksamheten.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information att skolan står öppen för alla i föreskriven utsträckning, om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Utbildningen skall även vara avgiftsfri.

Bestämmelser finns i bl. a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt föreningens stadgar skall intagning av nya elever ske efter skriftlig ansökan i turordning. Av de principer som gällt för läsåret 2005/2006 framgår att skolan är öppen för alla elever och att eleverna tas in i turordning utifrån datum för vårdnadshavarens skriftliga ansökan. Inför intagningen har skolan intagningsamtal med barnet och dennes vårdnadshavare.

Verksamheten i förskoleklassen omfattar mer än 525 timmar om året och sker innevarande år integrerat med årskurs 1. Skolan har en fastställd timplan som följer skollagens timplan. Timplanen anger att en timme i veckan från och med årskurs fyra används till skolans val kristen etik och en timme i veckan i årskurs 1 - 6 till skolans val dans.

Enligt Källskolans timplan är elevens val utlagt med 80 minuter i veckan från och med årskurs 3. I årskurserna 3–5 används tiden för elevens val för ämnesfördjupning under rubriken ” eget arbete”. Eleverna kan fritt välja att arbeta mera inom ett ämne som de är intresserade av. I årskurserna 6–9 arbetar eleverna i årskursblandade mindre grupper med olika ämnen/moment. Eleverna väljer ämne oftast för en termin i taget. För eleverna i årskurserna 6–9 genomförs undervisningen i elevens val även av andra än skolans lärare.

En elev, som har förälder eller vårdnadshavare med annat språk än svenska som modersmål, vilket utgör dagligt umgängesspråk för eleven skall ges möjlighet till undervisning i modersmålet som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har goda kunskaper i modersmålet. Beslut om modersmålsundervisning skall fattas av rektorn. De elever som har rätt till undervisning på modersmålet erbjuds detta och flertalet deltar. Under innevarande läsår är det 20 elever som får modersmålsundervisning.

Svenska som andraspråk skall om det behövs anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Svenska som andraspråk skall anordnas istället för undervisning i svenska. Under läsåret 2005/2006 är det en elev som undervisas i svenska som andraspråk i Källskolan.

I Källskolan kan eleverna från och med årskurs 6 välja att läsa spanska eller franska. Tidigare har även undervisning i ämnet tyska erbjudits, men på grund av att det är för få elever som väljer detta erbjuds det inte längre. De elever, som påbörjat studier i tyska, får dock slutföra dem.

Inspektörerna bedömer att Källskolan står öppen för alla. Vidare bedömer inspektörerna att Källskolans elever har tillgång till utbildning i den omfattning som författningarna kräver.

Avgiftsfri utbildning

Källskolan tar inte ut någon elevavgift. Av föreningens stadgar framgår att "Förälder/vårdnadshavare för elev i skolan, som drivs av föreningen, är medlem i föreningen... Medlem förbinder sig att betala fastställda avgifter..." Skolan har vidare ett "policydokument" som fastställts av ordföranden och rektorn. I detta dokument slås fast att en medlem när som helst kan begära utträde ur föreningen. Detta skall inte påverka elevens skolgång.

Skolan har per brev till föräldrarna anhållit om en gåva avseende skolmåltiderna. Enligt föräldrarna uppfattas detta som frivilligt. Enligt rektorn finns det föräldrar som inte bidrar och sedan varierar beloppen upp till några hundra kronor per månad. Stämningen på skolan sköts till stora delar av föräldrarna. Som förälder förväntas man städa en vecka per termin. Flertalet föräldrar fullgör denna uppgift som dock uppfattas som frivillig.

Inspektörerna bedömer att de avgifter och arbetsinsatser som förekommer i Källskolan rymms inom kravet om en avgiftsfri utbildning.

Personal och material

Källskolan har ca 7,3 lärare per 100 barn, därutöver finns assistenter för barn i behov av extra stöd. De flesta av lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver. Undantagen utgörs av lärare i hem- och konsumentkunskap och lärarna som undervisar i årskurserna 1 och 2. I de årskurserna undervisar innevarande läsår förskollärare. Detta är enligt rektor en tillfällig lösning och det finns lärare med utbildning för att undervisa på den nivån på skolan. Inspektörerna vill göra rektorn observant på elevernas rätt att få undervisning av lärare med utbildning för den undervisning de skall bedriva och förutsätter att detta kommer att eftersträvas.

Skolan har en plan för personalens kompetensutveckling. I den anges att arbetsplanen, skolans profil samt individuella behov skall ligga till grund för kompetensutvecklingsinsatserna. Vilka insatserna blir bestäms fortlöpande under läsårets gång. Under föregående läsår genomfördes en rad insatser av olika slag.

Skolan är inrymd i lokaler belägna i två olika bostadsområden. Båda lokalerna är byggda för förskoleverksamhet på 60- respektive 70-talet. Viss ombyggnation har gjorts så att de blivit mer ändamålsenliga. Undervisningen i Idrott och hälsa bedrivs i en närliggande sporthall. Slöjdundervisningen köps av kommunen både gällande lokal och personal. För en del laborativa inslag i utbildningen använder skolan lokaler avsedda för ändamålet i en av kommunens skolor. Hemkunskapsundervisningen bedrivs i skolans eget tillagningskök.

Eleverna har tillgång till läromedel av varierande slag, det mesta är relativt nytt. Datorer finns i varje klassrum och används ibland för att söka fakta på internet, enligt lärarna och eleverna. På båda skolorna finns små bibliotek med faktaböcker och skönlitteratur. Eleverna har även tillgång till kommunbiblioteket.

Inspektörerna bedömer att skolan har såväl personella som materiella resurser för att bedriva en utbildning som svarar mot de krav som staten ställer på förskoleklassen och grundskolan. Inspektörerna vill dock framhålla vikten av att anställa lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva i samtliga årskurser och ämnen.

Skolans stabilitet

Skolans elevantal har minskat från 172 till 154 de två sista åren. Styrelsens bedömning är att cirka 160 elever är det optimala för en stabil ekonomi. De beräknar dock att nedgången är tillfällig och beroende av ett vikande elevunderlag i hela kommunen. Detta är dock på väg upp igen.

Skolan har kommit in med årsredovisning för verksamhetsåret 2003/2004 och budget för verksamhetsåret 2004/2005. Dessa visar på god likviditet och soliditet. Boksluten för de tre senaste åren visar positiva resultat. Inspektörerna bedömer att skolans förutsättningar gällande elevunderlag och ekonomi är stabilt

Datum	Ort
2006-10-02	Stockholm

Anna Bergstedt Nordqvist
Undervisningsråd

Bertil Karlhager
Undervisningsråd